

OKM lausunto; HE 79/2021 vp laiksi yritysten määräaikaisesta kustannustuesta annetun lain muuttamisesta

Esityksessä ehdotetaan jatkettavaksi yritysten määräaikaista kustannustukea neljännelle hakukaudelle, jossa kustannustukea voitaisiin myöntää 1.3. – 31.5.2021 väliseltä ajalta kertyneisiin kustannuksiin. Lailla tarkennettaisiin kustannustuen myöntämisen ja kohdentamisen kriteerejä, tuettaviksi hyväksyttäviä kuluja sekä tukikautta ja liikevaihdon vertailukautta koskevia säännöksiä. Lain mukainen kustannustuen hakukausi alkaisi elokuussa ja päättyisi 30.9.2021.

Lisäksi lailla otettaisiin käyttöön uusi tukimuoto, suurten ja keskisuurten yritysten toimitilojen sulkemisesta johtuva korvaus. Kattamattomien kiinteiden kustannusten korvaus vastaisi periaatteiltaan kustannustukea, mutta se mahdollistaisi suuremmat korvausmäärät (tukikatto 10 miljoonaa euroa). Kyseiset tukimuodot perustuisivat EU:n valtiontukisääntelyn kannalta komissiolle ilmoitettuun tilapäisten valtiontukipuitteiden jakson 3.12 mukaiseen tukiohjelmaan.

Kulttuuriala on yksi COVID-19 –pandemiasta eniten kärsineistä aloista. Esityksen perusteluista käy ilmi, että tukea hakeneiden yritysten osuus on kustannustuen toisella hakukierroksella ollut suurin matkailu- ja ravitsemisaloilla sekä kulttuuri- ja viihdetoiminnassa. Tartuntatautilain 58 §:n nojalla päätettyjen yleisötilaisuuksia koskevien rajoitusten vaikutukset kulttuurialan yrityksille ovat olleet huomattavat. Yleisötilaisuuksien järjestäminen on pitkiksi ajanjaksoiksi estynyt käytännössä kokonaan yleisötilaisuuksille asetettujen henkilömäärärajojen johdosta. Myös tartuntatautilain väliaikaisesti voimassa olevan 58 d §:n mukainen vaatimus vähintään kahden metrin turvavälistä vaikuttaa moniin kulttuurialan yrityksiin erityisen voimakkaasti. Esimerkiksi elokuvateattereissa mahdollinen yleisömäärä jää vaatimuksen voimassa ollessa alan arvioiden mukaan 10 – 25 prosenttiin täydestä kapasiteetista.

Opetus- ja kulttuuriministeriö pitää kustannustuen jatkamista kulttuurialan yritysten näkökulmasta tarpeellisenä ja välttämättömänä. Ehdotetun uuden tukikauden aikana on ollut voimassa erittäin tiukkoja yleisötilaisuuksia ja asiakastilojen käyttöä koskevia rajoituksia, joiden vaikutukset moniin kulttuurialan yrityksiin ovat käytännössä olleet rinnasteisia tilojen sulkemista koskevien päätösten vaikutuksiin. Tuen tarve tulee todennäköisesti jatkumaan myös nyt esitetyn tukikauden jälkeen. Hybridistrategian toimintasuunnitelman mukaiset eri epidemiavaiheiden rajoituskokonaisuudet vaikeuttavat yleisötilaisuuksien järjestämiseen liittyvää toimintaa edelleen huomattavasti leviämisvaiheen alueilla ja sisätiloissa järjestettävän toiminnan osalta myös kiihtymisvaiheen alueilla.

On perusteltua, että kustannustuen edellytyksiä on eräiltä osin lievennetty ensimmäisiin hakukierroksiin verrattuna vastaavasti kuin kolmannella hakukierroksella. Samoin on perusteltua, että esityksellä avattaisiin mahdollisuus suurempiin tukimääriin tilapäisten valtiontukipuitteiden jakson 3.12 mukaisen kattamattomiin kiinteisiin kustannuksiin tarkoitettun tuen muodossa.